

International Congress on Economics, Management and Business Studies

Hosted Online from New York, USA

Date: 23rd October, 2026

Website: <https://econferencia.com>

INVESTITSIYA LOYIHALARINI RAQAMLI BOSHQARISHGA TAYYORLIKNI BAHOLASH: MA'LUMOTLAR BOSHQARUVI YONDASHUVI

Quybaqova Mohiniso Zokirjon qizi

O'zbekiston Respublikasi Millatlararo munosabatlar va xorijdagi
vatandoshlar masalalari bo'yicha qo'mitasi Xorijdagi vatandoshlar
bo'yicha bo'limi yetakchi mutaxassisi,

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi
Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi tinglovchisi
mkuybakova@mail.ru

Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi investitsiya loyihalarini boshqarish amaliyotini o'zgartirmoqda. O'zbekistonda loyihalarni ro'yxatga olish, investorlar murojaatlarini qabul qilish va hujjat almashish jarayonlari elektron platformalarga bosqichma-bosqich ko'chirilmogda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi davlat boshqaruvini raqamlashtirishni ustuvor yo'nalish sifatida belgilagan [1], "Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'g'risida"gi Qonun esa investitsiya faoliyatining huquqiy asosini mustahkamlagan [2]. Ushbu tezisda raqamli boshqaruvning samaradorligi texnologiyalarning o'ziga emas, balki loyiha ma'lumotlarining sifati va boshqaruviga bog'liqligi asoslanadi. Amaliyotda raqamli vositalarning mavjudligi o'z-o'zidan boshqaruv sifatini oshirmaydi. Loyiha ma'lumotlari ko'pincha turli idoralar va tizimlarda alohida saqlanadi, bir xil ko'rsatkich turlicha yoziladi, yangilanish esa kechikadi. Bunday sharoitda sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar tahlili va real vaqt monitoringi sifatsiz ma'lumotga tayanib, noto'g'ri xulosalar berishi mumkin. Nazariy jihatdan ham ma'lumotlar sifati bir necha o'lchovga ega (aniqlik, to'liqlik, dolzarblik, izchillik) [3], ma'lumotlar boshqaruvi esa ma'lumot aktivlari bo'yicha

International Congress on Economics, Management and Business Studies

Hosted Online from New York, USA

Date: 23rd October, 2026

Website: <https://econferencia.com>

qarorlar va javobgarlik tizimi sifatida talqin qilinadi [4].

Shu asosda investitsiya loyihalarini raqamli boshqarishga tashkiliy tayyorlikni baholashning to'rt o'lchovli yondashuvi taklif etiladi: (1) ma'lumotlar sifati — ko'rsatkichlarning to'liqligi, aniqligi va dolzarbligi; (2) ma'lumotlar birligi — tizimlar o'rtasida yagona identifikator va tasnif asosida almashinuv; (3) institutsional javobgarlik — har bir ma'lumot to'plami uchun mas'ul tashkilot va xodimning, kiritish muddatlarining belgilanganligi; (4) kadrlar va xavfsizlik — xodimlarning raqamli kompetensiyasi va axborot xavfsizligi talablariga rioya etilishi.

Har bir o'lchov 0 dan 3 gacha ball bilan baholanadi (0 — mavjud emas, 3 — to'liq joriy etilgan va muntazam nazorat qilinadi). Umumiy tayyorlik indeksi to'rt ball o'rtacha arifmetik qiymati sifatida hisoblanadi. Indeks 1,0 dan past bo'lsa, murakkab tahlil vositalarini joriy etishdan oldin ma'lumotlar bazasini tartibga solish; 1,0–2,0 oralig'ida alohida jarayonlarni (masalan, monitoringni) pilot tarzda avtomatlashtirish; 2,0 dan yuqori bo'lganda esa prognoz va risk modellarini joriy etish taklif etiladi. Bitta o'lchovdagi jiddiy zaiflik o'rtacha qiymat ortida yashirilib qolmasligi uchun, biror o'lchov bo'yicha ball 1 dan past bo'lsa, shu o'lchov birinchi navbatda tuzatiladi. Chegara qiymatlari ishchi taklif bo'lib, amaliy tashkilotlarda sinovdan o'tkazilishi lozim.

Yondashuvning amaliy ahamiyati shundaki, u raqamli transformatsiya mablag'larini ketma-ketlikda yo'naltirishga imkon beradi: avval ma'lumotlarning sifati va birligi, so'ngra tahlil vositalari. Bu sun'iy intellekt yoki blokcheyn kabi texnologiyalarga sarflangan xarajatlarning samarasiz qolish xavfini kamaytiradi. Shuningdek, indeks investorlar va moliya institutlari bilan muloqotda loyiha ma'lumotlarining ishonchliligini ko'rsatuvchi qo'shimcha ko'rsatkich bo'lishi mumkin. U ROI, NPV, IRR kabi moliyaviy ko'rsatkichlarni almashtirmaydi, balki ularni tashkiliy tayyorlik jihatidan to'ldiradi.

International Congress on Economics, Management and Business Studies

Hosted Online from New York, USA

Date: 23rd October, 2026

Website: <https://econferencia.com>

Xulosa qilib aytganda, investitsiya loyihalarini raqamli boshqarishda muvaffaqiyat omili texnologiyalar soni emas, ma'lumotlar boshqaruvining yetukligidir. Quyidagilar taklif etiladi: investitsiya loyihalari bo'yicha yagona identifikator va ma'lumot tasnifini joriy etish; har bir loyiha ko'rsatkichi uchun mas'ul tashkilot va yangilash muddatini normativ belgilash; tayyorlik indeksini bir necha tashkilotda sinovdan o'tkazib, chegara qiymatlarini aniqlashtirish; loyiha boshqaruvchilari uchun ma'lumotlar bilan ishlash bo'yicha qisqa o'quv dasturlarini yo'lga qo'yish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni bilan tasdiqlangan "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasining "Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'g'risida"gi Qonuni, 2019-yil 25-dekabr, O'RQ-598-son.
3. Wang R. Y., Strong D. M. Beyond accuracy: What data quality means to data consumers // Journal of Management Information Systems. — 1996. — Vol. 12, No. 4. — P. 5–33.
4. Khatri V., Brown C. V. Designing data governance // Communications of the ACM. — 2010. — Vol. 53, No. 1. — P. 148–152.